

This project is funded by EU

Zajednički akcijski plan

prosinac, 2012.

Autori:

Energetski institut Hrvoje
Požar

Institut za genetičke resurse,
Univerzitet u Banja Luci

prosinac, 2012.

SADRŽAJ

1.	UVOD	5
2.	PREGLED PROSTORNIH, RAZVOJNIH I DRUGIH DOKUMENATA	6
2.1.	Posavina – Republika Hrvatska	6
2.1.1.	Vukovarsko-srijemska županija	6
2.2.	Posavina – Bosna i Hercegovina.....	6
2.2.1.	Općina Domaljevac-Šamac	6
2.2.2.	Općina Odžak	7
2.2.3.	Općina Orašje.....	7
2.2.4.	Općina Šamac.....	7
2.2.5.	Distrikt Brčko.....	7
3.	ANALIZA PROSTORNIH, RAZVOJNIH I DRUGIH DOKUMENATA	8
3.1.	Posavina – Republika Hrvatska	8
3.1.1.	Vukovarsko-srijemska županija	8
3.2.	Posavina – Bosna i Hercegovina.....	11
3.2.1.	Općina Domaljevac-Šamac	11
3.2.2.	Općina Odžak	13
3.2.3.	Općina Orašje.....	15
3.2.4.	Općina Šamac.....	17
3.2.5.	Distrikt Brčko.....	18
4.	PREPORUKE.....	20
4.1.	Posavina – Republika Hrvatska	20
4.1.1.	Vukovarsko-srijemska županija	20
4.2.	Posavina – Bosna i Hercegovina.....	21
4.2.1.	Općina Domaljevac-Šamac	21
4.2.2.	Općina Odžak	22
4.2.3.	Općina Orašje.....	23
4.2.4.	Općina Šamac.....	24
4.2.5.	Distrikt Brčko.....	24
5.	ZAKLJUČAK	36

PREDGOVOR

Zajednički akcijski plan predstavlja sažeti planski dokument izrađen u okviru projekta "Poljoprivredna biomasa - prekogranični energetska razvoj u Posavini" (eng. "Agricultural Biomass Cross-border Development of Energy in Posavina (ABCDE Posavina)", a koji je financiran od strane EU, kroz IPA Prekogranični program između Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Plan se dakle odnosi na područje pokriveno predmetnim projektom, a što uključuje područje Vukovarsko-srijemske županije u Republici Hrvatskoj te distrikta Brčko i općina Orašje, Odžak, Domaljevac-Šamac i Šamac u susjednoj Bosni i Hercegovini (BiH).

U izradi Plana sudjelovao je interdisciplinarni tim stručnjaka Energetskog instituta Hrvoje Požar i Univerziteta u Banja Luci, u suradnji sa stručnjacima u partnerskim općinama i županiji.

1. UVOD

Općenito gledano, akcijski plan ima tri osnovne zadaće:

1. Definirati koje specifične aktivnosti i zadaće treba provesti te tko ih provodi
2. Definirati vremenski okvir za provedbu
3. Prepoznati moguće izvore financiranja potrebne za provedbu aktivnosti

Sadržaj Zajedničkog akcijskog plana za područje Posavine (u daljnjem tekstu Plan) definiran je u skladu s gore navedenim.

Predmetni plan ima dva cilja:

- 1) Potaknuti projekte u regiji koji uključuju iskorištavanje poljoprivredne biomase u energetske svrhe te
- 2) Pojačati/povećati pozitivne utjecaje dobrog planiranja i odlučivanja.

Navedeni ciljevi trebali bi se ostvariti primarno kroz:

- prepoznavanje i utvrđivanje prepreka
- izradu odgovarajućih preporuka/smjernica

Izrada Plana i njegov dovršetak obuhvaća nekoliko koraka:

- prikupljanje relevantnih podloga (prostornih planova, razvojnih strategija itd.)
- analizu navedenih podloga, posebno u cilju utvrđivanja postojećih i mogućih prepreka za razvoj održivih projekata korištenja poljoprivredne biomase u energetske svrhe
- definiranje odgovarajućih preporuka s utvrđenim institucionalnim i vremenskim okvirom za provedbu, uključujući i relevantne provedbene mehanizme (primjerice financijske) gdje je to moguće
- usuglašavanje mišljenja svih dionika, posebno predstavnika lokalne uprave, u svim dijelovima predmetnog dokumenta, a posebice vezano uz prepoznavanje prepreka i izradu preporuka

Unutar regije, odnosno između pojedinih općina/županije/distrikta koje predstavljaju ciljano područje projekta ABCDE Posavina, postoje određene razlike, kako u institucionalnom i zakonskom okviru, tako i u mogućnostima za provedbu pojedinih aktivnosti. Uzevši u obzir navedeno, izradi Plana pristupilo se lokalno.

Preporuke, definirane u ovom dokumentu, imaju za cilj ne samo uklanjanje prepoznatih prepreka, već i podizanje čitavog razvojnog okvira vezanog uz korištenje poljoprivredne biomase u energetske svrhe na jednu višu razinu.

2. PREGLED PROSTORNIH, RAZVOJNIH I DRUGIH DOKUMENATA

U nastavku su navedeni prostorno-planski, razvojni i drugi dokumenti analizirani u okviru ovog Plana, a s ciljem definiranja preporuka za čitavo projektno područje - područje Posavine.

2.1. Posavina – Republika Hrvatska

2.1.1. Vukovarsko-srijemska županija

2.1.1.1. Prostorni planovi

- Prostorni plan Vukovarsko-srijemske županije (Službeni vjesnik VSZ 7/02)
- Izvješće o stanju u prostoru (2005.)
- Izmjene i dopune Prostornog plana Vukovarsko-srijemske županije (Službeni vjesnik VSZ 8/07 i 9/07)
- III Prijedlog Izmjena i dopuna Prostornog plana Vukovarsko-srijemske županije, internetska stranica VSŽ (2007.)

2.1.1.2. Razvojni dokumenti

- Strategija razvoja Vukovarsko-srijemske županije

2.2. Posavina – Bosna i Hercegovina

2.2.1. Općina Domaljevac-Šamac

2.2.1.1. Prostorni planovi

- Odluka o provođenju prostornog plana općine Domaljevac – Šamac za razdoblje 1999.-2015./2020. godine (pročišćeni tekst) Službeno glasilo općine Domaljevac – Šamac, br. 4/99.

2.2.1.2. Razvojni dokumenti

- Strateški plan razvitka općine Domaljevac-Šamac 2006.-2010. godine

2.2.2. Općina Odžak

2.2.2.1. Prostorni planovi

- Odluka o provođenju Zoning plana urbanog područja grada Odžaka (Službeni glasnik općine Odžak, br. 12/02)
- Odluka o donošenju i provođenju Regucionog plana užeg urbanog prostora Odžaka (Službeni glasnik općine Odžak, br. 1/06)

2.2.2.2. Razvojni dokumenti

- Strategija integriranog lokalnog razvoja općine Odžak – 2011. - 2020. (2011.)
- Master plan razvoja turizma općine Odžak (2011.)

2.2.3. Općina Orašje

2.2.3.1. Prostorni planovi

- Prostorni plan općine Orašje (1991.)
- Urbanistički plan Orašje (2002.)

2.2.3.2. Razvojni dokumenti

- Integrirana Strategija lokalnog razvitka općine Orašje 2011.-2020.

2.2.4. Općina Šamac

- Strategija razvoja opštine Šamac 2011.-2020. godina

2.2.5. Distrikt Brčko

2.2.5.1. Prostorni planovi

- Prostorni plan Brčko distrikta BiH. Plansko razdoblje 2007.-2017. godina (broj odluke o usvajanju 0-02-022-64/07 od 04.06.2007. godine).

2.2.5.2. Razvojni dokumenti

- Strategija razvoja Brčko Distrikta BiH za razdoblje 2008.-2012. godine
- Strategija razvoja Brčko Distrikta BiH za razdoblje 2008.-2017. godine

3. ANALIZA PROSTORNIH, RAZVOJNIH I DRUGIH DOKUMENATA

3.1. Posavina – Republika Hrvatska

3.1.1. Vukovarsko-srijemska županija

Na području Županije se nalaze velike površine plodnoga tla, na koje otpada 150.000 ha ili 62% ukupne površine, omogućuju uzgoj različitih poljoprivrednih kultura te tako predstavljaju jedan od ključnih prirodnih resursa za gospodarski razvoj Županije. Trenutno na području općine Ivankovo postoje dvije elektrane svaka snage 1 MW, pokretane obnovljivim izvorom električne energije – bioplinom. Također, od nadležnog Ministarstva gospodarstva, temeljem uvida u Registar projekata i postrojenja za korištenje obnovljivih izvora energije i kogeneracije te povlaštenih proizvođača (Registar OIEKKP), ishoda su prethodna energetska odobrenja za izgradnju dva bioplinska postrojenja, jedno u Tordincima i jedno u Trpinji, svaki po 1 MWe. Prema raspoloživim informacijama od predstavnika Županije, prethodno energetska odobrenje ishodilo je još jedno bioplinsko postrojenje, a netom spomenuto postrojenje u Tordincima je već operativno. Vezano uz biogoriva, na području Županije operativno je jedno postrojenje za proizvodnju biodizela u Vukovaru. Međutim, korištenje obnovljivih izvora energija je još uvijek značajno ispod potencijala županije. Također, trenutno nedostaju strateški dokumenti koji bi definirali potreban okvir za djelovanje javnog i privatnog sektora u pogledu korištenja obnovljivih izvora energije.

Prostorno-planski dokumenti

Barijere:

- Nije prepoznat potencijal korištenja energije poljoprivredne biomase u funkciji korištenja prostora i razvojnog resursa.
- Nisu definirani uvjeti za funkcionalni smještaj postrojenja za bioplin i biogoriva.

Uvjeti korištenja prostora

U građevinskim područjima naselja može se predvidjeti prostor za smještaj građevina u funkciji poljoprivrede, koje sa stambenim ili poslovnim dijelom tvore funkcionalnu cjelinu i koje ne ugrožavaju uvjete života u naselju.

Farme se mogu planirati izvan građevinskih područja naselja kada uvjetni broj grla ima nepovoljan utjecaj na standard življenja u naselju. Definirana je najmanja dopuštena udaljenost stočarskog gospodarstva od građevnog područja naselja što se može uzeti kao smjernica kod ocjene lokacija za smještaj bioplinskih postrojenja kada se primarno korisni ostatak ili otpad iz stočarstva.

Korištenje prostora izvan građevinskog zemljišta namijenjeno je prioritarno poljoprivredi, šumarstvu i vodnom gospodarstvu.

Kod lociranja postrojenja potrebno je obratiti pažnju i na mogućnost izgradnje potrebne prateće infrastrukture te ih planirati da budu u postojećim definiranim

koridorima. Moguća ograničenja u prostoru su šume i vrijedno poljoprivredno zemljište, čuva se cjelovitost prirodnih i izgrađenih struktura i zaštita krajolika.

Prednost može biti u slučaju više mogućih namjena korištenja istog prostora, prioritet imaju funkcije koje su sukladne poljoprivrednom i šumskom zemljištu.

Izvan građevinskih područja mogu se smještavati građevine sukladno Zakonu o prostornom uređenju i gradnji (Narodne novine, br. 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12) i odredbama za provođenje Prostornog plana Vukovarsko-srijemske županije (PP VSŽ), a odnosi se na farme i građevine u funkciji poljoprivrede, turističke objekte sa smještajem, rekreacijske zone, golf igrališta i dr:

- gospodarske djelatnosti koje se zbog uvjeta prostorne organizacije i tehnologije proizvodnje ne mogu smjestiti unutar građevinskih područja naselja, (koje nepovoljno utječu na uvjete života u naselju)
- korisnik treba osigurati svu potrebnu prometnu, energetska i komunalnu infrastrukturu
- na poljoprivrednim površinama izvan naselja mogu se locirati: proizvodni poljoprivredno-gospodarski pogoni, farme, poljoprivredno-tehnička dvorišta za poljoprivrednu mehanizaciju
- u funkciji obavljanja poljodjelske proizvodnje - planirati na temelju podataka o površini poljodjelskoga zemljišta predviđenoj za korištenje, vrstama proizvodnje, broju i veličini građevina s pojašnjenjem njihove namjene, uvjetima prilaza, uvjetima potreba infrastrukture, mjerama zaštite okoliša.
- samo na površinama koje se obrađuju i za koje postoji dokaz o gospodarskoj opravdanosti te da se ne može formirati građevna parcela za te građevine niti smanjivati posjed.

Smještaj gospodarskih djelatnosti ovisno o prostoru, na kojem se lociraju, veličini, kapacitetu i vrsti djelatnosti odnosno gospodarske jedinice utvrđuje se kroz slijedeće uvjete:

- racionalno korištenje prostora - obnova, rekonstrukcija i bolje korištenje već uređenog i izgrađenog prostora te namjene,
- uskladiti interese korisnika, osigurati dovoljan prostor za razvoj, utvrditi moguće utjecaje na okoliš i osigurati zaštitu okoliša,
- energetska i prometno primjerene prostoru, osigurati potrebnu količinu i sigurnost opskrbe vodom i energijom koja ne smije ugroziti potrebe naselja i drugih djelatnosti,
- izgraditi odgovarajuću odvodnju s obvezom priključenja na kanalizacijsku mrežu naselja, osigurati predtretman otpadnih voda ovisno o njihovoj vrsti i količini, odnosno izgraditi vlastiti sustav odvodnje s pročišćavanjem otpadnih voda ako u naselju nema odgovarajućeg sustava odvodnje u svemu prema vodopravnim uvjetima,
- ne smještati u blizini sadržaja zdravstva, obrazovanja, kulture, vjerskih centara i zaštićenih povijesnih i prirodnih cjelina,

-
- ne smještati na prostor šuma, vrijednih obradivih tala i uređenog poljoprivrednog zemljišta, na područja zaštite voda, a širenje na ove površine se dozvoljava samo iznimno kada nema drugih prostornih mogućnosti i kada je to određeno prostornim planom (PPUG/O).

Strategija Vukovarsko-srijemske županije

Naveden potencijal korištenja energije iz biomase kao jedna od prilika za razvoj, a obnovljivih izvora energije za razvoj gospodarstva, ruralnog područja, kvalitetno prostorno planiranje, razvoj moderne infrastrukture i očuvanje okoliša.

Interes velikih kompanija je naveden kao prilika za stvaranje uvjeta za razvoj poljoprivrede ulaganjem u sustave navodnjavanja. Stočarstvo je u županijskim strateškim dokumentima prepoznato kao djelatnost s velikim potencijalom rasta. Udjel Vukovarsko-srijemske županije u ukupnom broju krava u Hrvatskoj pod uzgojno selekcijskim obuhvatom povećan je s 4 % u 2001. na 9,5 % u 2009. godini dok je isporučena količina mlijeka povećana za 2,7 puta. Pritom je udjel broja uzgajatelja koji imaju više od 10 krava iznosio 35 %, što je znatno iznad hrvatskoga prosjeka (19 %). U svinjogojstvu je zabilježen pad proizvodnje pa je ista slabo razvijena kao i ovčarstvo i peradarstvo.

Prepreke:

- Većina nekretnina poljoprivrednih gospodarstava nije legalizirana, nije upisana u zemljišne knjige i/ili nema potrebne dozvole što je nepovoljno za proceduru razvoja projekata bioplina.
- Neodgovarajuća je poslovna infrastruktura za privlačenje većih investitora i nedostatak je većih površina spremnih za prihvatanje investicija.
- Nedostatak je strateških dokumenata u pojedinim područjima – energetska strategija.
- Niska je razina identifikacije kvalitetnih razvojnih projekata na županijskom području koji bi proizveli pozitivan učinak na razvoj Županije. Mali broj razvojnih projekata koji bi doprinijeli jačanju gospodarske konkurentnosti u odnosu na broj projekata u čistu infrastrukturu.
- Nedovoljna decentralizacija u planiranju, pripremi i provedbi programa i projekata u području infrastrukture, zaštite okoliša i energetske učinkovitosti.
- Nema nikakvih strateških dokumenata o mogućoj sinergiji poljoprivrede i energije
- Vrlo slaba unutar-sektorska i među-sektorska integriranost poljoprivrede.
- Nedovoljno praćenje i usvajanje modernih pristupa i tehnologije u poljoprivrednoj proizvodnji, posebno kod malih proizvođača.
- Općeniti su problemi srednjenaponskih mreža u dužini pojedinih dionica, zastarjelosti opreme koja dovodi do češćih kvarova, dotrajalosti stupova dalekovoda, te s obzirom na opterećenje, nedostatan presjek vodiča pojedinih dalekovoda i odcjepa za trafostanice (što uzrokuje veći pad napona u srednjenaponskoj mreži).
- Zbog povećanja potrošnje i priključaka novih kupaca el. energije, postojeća niskonaponska mreža u nekim svojim dijelovima više ne zadovoljava propisane norme.

-
- Na području županije postoji više sustava opskrbe toplinskom energijom, čije stanje uglavnom nije zadovoljavajuće. Sustav opskrbe toplinskom energijom omogućuje zagrijavanje oko 5.400 stanova i poslovnih prostora (Vukovar ~3.650, Vinkovci ~1.700). Nužno je uložiti značajna sredstva u saniranje i rekonstrukciju kotlovnica, toplinskih stanica, podstanica i toplovođa, te za uvođenje daljinskog sustava kontrole i upravljanja i racionalizaciju broja malih kotlovnica izgradnjom većih energetski efikasnijih sustava. Postojeće kotlovnice u tom slučaju idu u pričuvu kao rezerva i za potrebe eventualnog dogrijavanja u periodu vrlo niskih temperatura.
 - Na županijskom području nema sustavnoga praćenja kakvoće tla, što je poseban problem za županiju u kojoj poljoprivreda predstavlja jedan od glavnih razvojnih potencijala. Analize, koje su provedene 2004. godine na preko 4.000 ha poljoprivrednih površina pokazuju da je 45% uzoraka prekiselo, a preko 90% slabo humozno. Također, individualna mjerenja teških metala u uzorcima prikupljenim uz prometnice pokazala su onečišćenost bakrom, kromom, niklom i kobaltom.

3.2. Posavina – Bosna i Hercegovina

Iako poljoprivreda predstavlja praktično najvažniju granu privrede na području bosanske Posavine, može se reći da njeni potencijali nisu dovoljno iskorišteni, posebno kada je u pitanju proizvodnja i iskorištavanje poljoprivredne biomase. Najznačajnije prepreke za potpunije iskorištavanje ovog potencijala su usitnjenost posjeda i mali kapacitet pojedinačne farme za proizvodnju biomase, kao i nedovoljno razvijena prateća prerađivačka industrija. Dodatni problem je i nedostatak ciljano uspostavljene i nepotpuno provođenje postojeće legislative koja regulira pitanja u vezi s poljoprivrednim zemljištem i drugim resursima neophodnim za proizvodnju i održivo korištenje poljoprivredne biomase.

Imajući u vidu gore navedeno, postaje jasno da rješavanje pitanja proizvodnje i upravljanja poljoprivrednom biomasom u segmentu njene proizvodnje predstavlja osnovni preduvjet za njeno iskorištavanje za proizvodnju energije, te da je u budućnosti neophodno raditi prije svega na tom polju, kroz reguliranje vlasničkih odnosa nad zemljištem i drugim resursima, kao i uvođenje novih i poboljšanje postojećih tehnologija proizvodnje i prerade poljoprivrednih proizvoda.

3.2.1. Općina Domaljevac-Šamac

Domaljevac je po površini mala općina (svega 41,7 km²). Općina se može smatrati poljoprivredno orijentiranom, imajući u vidu činjenicu da najveći dio površine općine zauzimaju oranice (2.475 hektara), dok je zastupljenost površina ostalih namjena praktično zanemariva. Prema podacima navedenim u strateškom planu, dominiraju zemljišta prve, druge i treće kategorije, a vodni potencijal je zadovoljavajući, s obzirom na blizinu rijeke Save i podzemnih voda koje su s njom u vezi.

Prostorni plan općine

Prostorni plan općine usvojen je 1999. godine, za razdoblje do 2015./2020. godine, s ciljem dugoročnog razvoja i prostornog uređenja urbanih područja, građevinskih

zemljišta, vanurbanih područja i zaštićenih područja. Ovom odlukom utvrđuju se uvjeti korištenja, izgradnje, uređenja i zaštite prostora i dobara, kao i druge odredbe o prostornom uređenju općine.

Prepreke:

- u prostornom planu nije prepoznat potencijal korištenja poljoprivredne biomase kao izvora energije;
- nije prepoznat potencijal korištenja raspoloživih površina i resursa za proizvodnju poljoprivredne biomase;
- prostorni plan ne predviđa postojanje postrojenja za proizvodnju bioplina i biogoriva, te druge načine iskorištavanja poljoprivredne biomase pa samim time ne propisuje ni uvjete za njihovo lociranje i izgradnju;
- u dijelu plana koji se odnosi na namjenu prostora, nije predviđen prostor za zbrinjavanje poljoprivrednog otpada (posebno kada je u pitanju otpad animalnog porijekla)

Strateški plan razvitka općine Domaljevac-Šamac

Strateški plan razvitka općine Domaljevac-Šamac za razdoblje od 2006.-2010. godina predstavlja osnovni strateški dokument na kome se zasniva plan razvoja ove općine. Njegova realizacija sadržana je u navodu "Općina Domaljevac-Šamac će se razviti u respektabilnu zajednicu temeljenu ne međusobnom povjerenju i partnerstvu lokalne uprave i građana, nevladinih organizacija, gospodarskog, javnog i privatnog sektora, sa razvijenom poduzetničkom inicijativom, temeljena na međunarodnim standardima poštivanja ljudskih sloboda i zaštite prava. Predstavljat će otvorenu zajednicu i regionalni centar banjskog i komercijalnog turizma temeljenog na eksploataciji izvorišta termalne vode, prostorno uređena, ekološki zaštićena, orijentirana globalnim europskim integrativnim procesima sa razvijenom proizvodnjom zdrave hrane, jakom poduzetničkom inicijativom i europskom kvalitetom života građana."

Prepreke:

- mala, poljoprivredno orijentirana općina;
- značajna zastupljenost radno sposobnog stanovništva, neadekvatna obrazovna struktura, niska zaposlenost;
- stočarska proizvodnja slabo razvijena (razvijeno peradarstvo);
- usitnjeni posjedi i neriješena vlasnička struktura, prisustvo mina;
- nema industrijskih kapaciteta;
- tehnologija zastarjela;
- ograničena mogućnost ulaganja od strane lokalne zajednice;
- ne postoje komunalni vodovod i kanalizacija;
- neriješeno pitanje gospodarenja otpadom svih vrsta, ne postoji komunalna kanalizacija;

-
- mala potencijalna proizvodnja biomase ne opravdava izgradnju postrojenja za lokalne potrebe;
 - značajnim ograničavajućim faktorom može se smatrati i trenutna ograničena mogućnost ulaganja u poljoprivredu od strane lokalne zajednice, kao i nemogućnost dobivanja povoljnih poljoprivrednih kredita;
 - Prostorni plan Županije Posavske još uvijek nije izrađen, što ograničava upotrebljivost i realizaciju općinskih prostornih planova

3.2.2. Općina Odžak

Općina Odžak, s površinom od 171,4 km², administrativno pripada Federaciji BiH, odnosno Županiji Posavskoj. Uzimajući u obzir utjecaj umjereno-kontinentalne klime Odžak ima velike potencijale za razvoj poljoprivrede. Vrsta terena u općini je pretežito ravna, obradiva zemlja. Nepostojanje mosta prema rijeci Savi, u ovom je trenutku ograničavajući element, a njegova izgradnja planirana je u skoroj budućnosti. On treba biti dijelom koridora Vc koji će kroz općinu Odžak prolaziti u dužini od 11 km.

Prostorni planovi općine

Općina Odžak je u sferi prostornog planiranja izradila dio prostorno-planske dokumentacije koja se prvenstveno odnosi na širi obuhvat gradskog područja naseljenog mjesta Odžak, dok za vangradsko područje općine nisu urađeni planirani urbanistički redovi.

Najvažniji prostorno-planski dokumenti koje je usvojilo Općinsko vijeće u cilju stvaranja uvjeta kontrolirane i usmjerene gradnje i rješavanja aktualnih potreba u angažiranju i uređenju prostora za novu gradnju na području grada Odžaka su:

- **Zoning plan urbanog područja grada Odžaka** urađen 2001. godine od strane Urbanističkog zavoda BiH, gdje su utvrđeni opći i posebni ciljevi urbanog uređenja, odnosno društveno-ekonomskog razvoja sa definiranom projekcijom namjene površina i
- **Regulacioni plan užeg urbanog prostora Odžaka** urađen 2005. godine od strane poduzeća „Gradnja invest 2,, d.o.o. Odžak, temeljem kojeg je Općinsko vijeće donijelo Odluku u kojoj je utvrdilo uvjete korištenja uređenja i zaštite prostora i načina provođenja Regulacionog plana užeg urbanog prostora Odžaka, u okviru koje su definirane: granice prostorne cjeline, granice površina namijenjene novoj izgradnji, urbanističko-tehnički uvjeti za izgradnju privremenih objekata, uvjeti za uređenje građevinskog zemljišta, uvjeti za uređenje zelenih i slobodnih površina, uvjeti za privremeno korištenje površina rezerviranih za druge namjene, uvjeti za uređivanje fasada, postavljanje ograda i samostalnih reklamnih objekata, odnos prema postojećim objektima, te uvjeti pod kojim se pojedine djelatnosti mogu obavljati.

Ovdje treba napomenuti da je u budućem prostornom planiranju i izradi tehničko-planske dokumentacije nužno akceptirati utvrđenu trasu prolaska cestovnog koridora Vc koji najvećim dijelom prolazi vangradskim područjem općine Odžak na potezu naseljeno mjesto Svilaj - Odžak. Potonje treba sagledati i u kontekstu zauzeća površina za druge namjene osim poljoprivredne proizvodnje koja predstavlja primarni izvor

sirovine za proizvodnju energije. U tom smislu, potrebno je razmotriti i druge planirane aktivnosti, primjerice u sektoru turizma temeljem izrađenog **Master plana razvoja turizma općine Odžak (2011.)** koji predstavlja strateški razvojni dokument dugoročnog karaktera (10 godina).

Strategija integriranog lokalnog razvoja općine Odžak (2011.)

Općina je na lokalnoj razini donijela nekoliko značajnih razvojnih dokumenata od kojih se, za potrebe ovog dokumenta, izdvaja *Strategija integriranog lokalnog razvoja općine Odžak 2011. - 2020. godine*. Strategija je ključni strateško-planski dokument općine Odžak usvojen od strane Općinskog vijeća 2011. godine, a trebao bi poticati budući rast i razvoj lokalne zajednice. Strategija razvoja obuhvaća društvenu, ekonomsku, okolišnu kao i prostornu sferu. Strategija je izrađena kao okvir za definiranje zajedničkih ciljeva, poticanja lokalnih snaga, ali i kao odgovor na izazove budućeg razvoja općine i sveukupnog života u njoj. Kao takva, Strategija integriranog razvoja je u skladu sa strategijama i politikama na višim nivoima vlasti, i to prije svega sa nacrtom Razvojne strategije BiH 2008.-2013., Strategijom socijalne uključenosti 2008.-2013., ali i s drugim sektorskim strategijama na državnom, entitetskom i kantonalnom/županijskom nivou.

U okviru *Strategije* poljoprivreda kao grana ekonomije je strateška odrednica lokalnog ekonomskog razvoja zahvaljujući idealnim klimatskim uvjetima i prirodnim bogatstvima. U ukupnoj strukturi zemljišnog fonda od 15.851 ha, izvan poljoprivredne proizvodnje je 1.813 ha, obradivog je zemljišta 11.581 ha. Najzastupljenije ratarske kulture su kukuruz i pšenica. Općina Odžak se ubraja u općine u BiH koje imaju najviši odnos obradivih poljoprivrednih površina po stanovniku. Usprkos tome, u djelatnosti primarne poljoprivredne proizvodnje i prerade hrane u 1990. godini bilo je zaposleno 487 djelatnika, a u 2009. godini djelatnost poljoprivrede, lova i šumarstva ukupno zapošljava 30 prijavljenih djelatnika.

Prepreke:

- nepostojanje strategije razvoja poljoprivredne proizvodnje i planskih potpora u poljoprivrednoj proizvodnji,
- nepostojanje uređenog tržišta za domaće poljoprivredne proizvode,
- nepostojanje povoljnih izvora financiranja za poljoprivrednu proizvodnju, a samim time i nizak stupanj opremljenosti modernijom mehanizacijom u poljoprivredi
- veliki dio zapuštenog poljoprivrednog zemljišta
- zapuštena poljoprivredna infrastruktura (kanalska mreža, poljski putevi i dr.)
- nezavršen postupak komasacije za površinu od 3.000 ha obradivog zemljišta
- općina nema velikih mogućnosti nadzora i provjere vrste i količine onečišćenja jer ne posjeduje tehnološke niti institucionalne instrumente, tako da se ovdje ne može precizno utvrditi stvarno stanje

Ciljevi:

- povećati stupanj razvoja primarne poljoprivredne proizvodnje iskorištavanjem 80 % ukupne površine poljoprivrednog zemljišta do 2015.god.

-
- do 2015.god. postići čist i uređen okoliš ekološki prihvatljivim načinom upravljanja otpadnim vodama i svim vrstama otpada za 80 % stanovništva – rješavanje nezadovoljavajućeg sustava prikupljanja, odvođenja i tretmana otpadnih voda, odlaganja otpada, nedovoljnog kapaciteta postojeće deponije, nastanak divljih deponija
 - do 2015.god. definirana kompletna urbanističko-prostorna dokumentacija s posebnim naglaskom na racionalnom korištenju, očuvanju i zaštiti prostora i prirodnih i kulturno-povijesnih vrijednosti
 - uređenje hidro-melioracijske mreže, unapređenje poljoprivredne infrastrukture - mreže poljskih putova kojima će se omogućiti lakši pristup zemljišnim posjedima, uvođenje protugradne zaštite i dovršetak procesa komasacije zemljišta

3.2.3. Općina Orašje

Općina Orašje raspolaže sa značajnim resursom u poljoprivrednom obradivom zemljištu¹ i taj resurs se može i treba iskoristiti za daljnji razvoj poljoprivredne djelatnosti i industrije prerade hrane.

Prostorni plan općine

Uvjeti korištenja prostora

Urbanistički plan Orašja

Na području definiranom kao „Gospodarska namjena” mogu se graditi industrijski pogoni, skladišta, servisi, obrtnička proizvodnja i slični sadržaji koji često zahtijevaju veće površine kao i dopremanje ili otpremanje većih količina sirovina i robe. Također su to i djelatnosti koje su potencijalni izvori različitih ugrožavanja čovjekove okoline, tako da se moraju graditi u posebnim zonama. Gospodarske zgrade sa izvorima zagađenja, prema odluci općine Orašje (“Sl. glasnik”, br. 3/82., čl. 96.), ne mogu se graditi “u dijelu grada na kojem se plaća naknada za korištenje građevinskog zemljišta”, što znači u M.Z. Orašje. Prema tome ove zgrade se mogu graditi na prostoru Ugljare i D. Mahale. Udaljenost od stambene zgrade za gospodarske zgrade s izvorima zagađenja, septičke jame i gnojišta je min. 20 m, a udaljenost od međe min. 3 m ili 1m ako se na susjednoj parceli planira ista namjena. Maksimalna izgrađenost parcela u prostorima “Gospodarske namjene” je 80 % s tim da slobodne površine nisu manje od 20% ukupne površine parcele. Za pojedine gospodarske zgrade prije utvrđivanja uvjeta uređenja prostora, obvezatna je izrada Studije o utjecaju građenja i uporabe objekata ili tehnologije rada za stanje čovjekova okoliša u skladu s člankom 59. Uredbe o prostornom planiranju i uređivanju prostora na području Hrvatske zajednice Herceg-Bosna za vrijeme neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja (“Narodni list”, br. 13/93.). Udaljenost zgrade u prostoru “Gospodarska namjena” od granice parcele je

¹ 9.035,40 ha njive, 198,04 ha voćnjaci, 703,55 ha livade, 168,70 ha pašnjaci, od čega je ca. 80% privatno vlasništvo, a 20% državno vlasništvo (I klasa 5%, II klasa 15%, III klasa 25%, IV klasa 25%, V klasa 20% i VI klasa 10%).

minimalno $H/2$, s tim da ne može biti manja od 3 m. Shodno tome, udaljenost maksimalne površine za gradnju prema javnoj površini nije manja od pet metara, a od susjedne parcele nije manja od tri metra. Visina gradnje u pravilu ne treba prelaziti P+2. Izuzetak predstavljaju pojedinačne visoke zgrade (silosi, dimnjaci, tehnološki tornjevi i sl.), koje mogu biti i veće visine. Dozvoljena je izgradnja podrumskih prostorija, uz prethodno utvrđivanje max. nivoa podzemnih voda. Vrste i nagibi pokrova u prostoru "Gospodarska namjena" nisu ograničeni (vrste i nagibi pokrova rezultirat će iz namjene i funkcije zgrada, izbora tehnologije i krovne konstrukcije i projekta odvodnje oborinskih voda s površine pokrova). Arhitektonsko oblikovanje zgrada treba se zasnivati na principima suvremenog oblikovanja gospodarskih zgrada uz upotrebu postojanih materijala i boja primjenjujući pri tome najnovija saznanja u oblasti industrijskog oblikovanja. Ograde oko parcela u prostoru "Gospodarska namjena" izvesti tvrdo šišanom živicom (*Ligustrum ovalifolium* ili *Ligustrum vulgare*) ili formiranjem živice od kaline visine do 2,0 m. S nutarnje strane živice izvesti ograde od postojanih materijala (plastični pleter, metalni pleter i slično). Definirani su tipovi odvodnje otpadnih sanitarnih i oborinskih voda i njihove trase. U sustav se ne smiju upuštati vode koje ne odgovaraju propisima o kvaliteti vode koja se upušta u sustav.

Barijere:

- raspoložive površine za gradnju postrojenja su relativno male i blizu naselja
- neodgovarajuće definirani uvjeti za smještaj postrojenja za bioplin i prateće infrastrukture u urbanističko-planskoj dokumentaciji

Integrirana Strategija lokalnog razvitka općine Orašje 2011.-2020.

Općina Orašje je usvojila *Integriranu strategiju lokalnog razvitka općine Orašje (2011.–2020.g)*. Poljoprivreda kao grana ekonomije je prepoznata važna odrednica lokalnog ekonomskog razvoja koju bi trebalo dodatno razviti i poticati. Naglasak je stavljen na osuvremenjivanje proizvodnje uvođenjem sustava za navodnjavanje i modernizacijom korištenih tehnologija te poticanjem proizvodnje u staklenicima i proizvodnje na farmama.

Prepreke:

- nedostatak prerađivačkih i skladišnih kapaciteta poljoprivrednih proizvoda
- problem nereguliranog tržišta odnosno plasmana poljoprivrednih proizvoda
- nema proaktivnih udruženja poljoprivrednih gospodarstava
- niska aktivnost po pitanju prijave poljoprivrednih gospodarstava za ostvarivanje poticaja
- nedostatak institucionalnog okvira koji bi raspolagao državnim poljoprivrednim zemljištem
- konkurencija proizvoda iz uvoza
- nerentabilnost klasičnih poljoprivrednih kultura (kukuruz, pšenica)
- česte promjene u zakonodavstvu te nedostatak određenog pravnog okvira
- male površine koje se navodnjavaju
- usitnjeno poljoprivredno zemljište
- zapušteno poljoprivredno zemljište uslijed njegovog višegodišnjeg nekorištenja za poljoprivrednu proizvodnju,

-
- promjena namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe izgradnjom i širenjem naselja, gospodarstvenih i negospodarstvenih objekata,
 - miniranost poljoprivrednih površina,
 - nepostojanje dugoročnih strategija održivog planiranja, korištenja i zaštite poljoprivrednog zemljišta
 - nepostojanje sustavne kontrole provođenja Zakona i drugih akata koji se odnose na zemljišnu politiku
 - nepostojanje jedinstvenog informacijskog sustava o zemljištu
 - nizak stupanj planiranja, korištenja i zaštite i uređenosti poljoprivrednog zemljišta
 - nepostojanje adekvatne stručne potpore lokalnom gospodarstvu i MSP – u
 - nedovoljan angažman i organiziranost privatnog sektora
 - nedovoljno dobra suradnja između javnog i privatnog sektora
 - nedovoljno efikasna javna uprava
 - nedostatak proizvodno – prerađivačkih djelatnosti
 - nedostatak menadžment vještina kod poduzetnika
 - otežan pristup MSP – a novim tehnologijama
 - neuređenost imovinsko – pravnih poslova (katastar, gruntovnica)

3.2.4. Općina Šamac

Općina Šamac zauzima površinu od 18.366 ha od čega poljoprivrednog zemljišta 14.623 ha (79,62 %), a od toga je 80,28 % u individualnom sektoru, a 19,72 % u državnom. Broj poljoprivrednih domaćinstava iznosi 4.526 od čega je registrirano svega 1.504. Općina broji 23.000 stanovnika u 6.571 domaćinstava (procjena iz 2003. godine). Prosječna veličina posjeda iznosi 2,68 ha, a zemljište je od I do VI klase. Mjesta su gusto naseljena.

Strategija razvoja općine Šamac

Strategija razvoja općine Šamac je značajnim dijelom usmjerena na rješavanje pitanja i realizaciju aktivnosti iz oblasti socijalne zaštite stanovništva, dok se u manjoj mjeri bavi planiranjem razvoja privrede, prije svega poljoprivrede. Ovakav trend je značajnim dijelom posljedica ekonomske krize na nivou cijele Bosne i Hercegovine, pa tako i općine Šamac.

Prepreke:

- U okviru skupštine općine postoji Savjet za prostorno uređenje i komunalno-stambene djelatnosti, a u okviru administrativne službe općine i odjeljenje za ove poslove. U formalnom smislu, postoje tijela koja bi se bavila prostornim planiranjem i koja bi mogla preuzeti posao oko upravljanja otpadom, ali se time ne bave jer postoji prostorno-planska dokumentacija iz razdoblja 1979. i 1980. godine;
- usitnjenost posjeda;
- neriješeni vlasnički odnosi nad zemljištem;
- nedostatak potrebne infrastrukture u većini oblasti koje su razmatrane;

-
- ograničena dostupnost povratnih informacija s terena o stvarnom stanju pojedinih djelatnosti, količina otpada i slično;
 - visok postotak nezaposlenih i nepovoljna obrazovna struktura;
 - nedostatak strategije korištenja i održivog planiranja gospodarenja poljoprivrednim zemljištem, zatim plana sanacije i poboljšanja kvalitete zemljišta, kao i nedostatak karata i informacijske baze o površinama, karakteristikama i drugih podataka o raspoloživom zemljištu, što svakako predstavlja osnovu za bilo kakav rad na unapređenju gospodarenja ovim resursom;
 - velike površine miniranog zemljišta (410 ha);
 - velike površine zemljišta zahvaćenog poplavama, degradacije i onečišćenje zemljišta;
 - onečišćenje površinskih i podzemnih voda različitim onečišćujućim tvarima, pri čemu je poljoprivreda posebno istaknuta kao onečišćivač (kemikalije iz poljoprivrede, stajski gnoj i otpad iz procesa prerade);
 - ekonomska moć općine i nedostatak financijske i druge podrške općine primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, zajedno s pratećom industrijom i infrastrukturom;
 - nedostatak adekvatnog kadra i uopće infrastrukture kao podrške poljoprivredi;
 - prepoznat problem neškodljivog uklanjanja otpada animalnog porijekla, ali i da nemaju adekvatno rješenje, tj. izdvojenu deponiju za njega. Strategija predviđa izradu plana gospodarenja otpadom, za što je neophodan monitoring koji trenutno ne postoji;
 - neprovođenje regulative o zbrinjavanju otpada je posljedica nedostatka adekvatno obrazovanih kadrova, financijskih i drugih materijalnih sredstava, relativno slaba naplativost odvoženja otpada povezuje se s niskom razinom znanja i svijesti o značaju gospodarenja otpadom.
 - Strategijom nije definiran plan za poboljšanje energetske efikasnosti na razini općine (bolja izolacija objekata), kao i plan za iskorištavanje alternativnih izvora energije.

3.2.5. Distrikt Brčko

Brčko Distrikt BiH zauzima površinu od 493,3 km² što čini 1 % teritorije Bosne i Hercegovine. Nadmorska visina se kreće od 85 do 500 m. Ne postoje veći kompleksi šuma. Parcele su uglavnom male i rascjepkane. Biološka raznolikost je posebno vrijedan prirodni resurs.

Prostorni plan distrikta

Na nivou Brčko Distrikta postoji Zakon o prostornom planiranju i građenju, (Službeni glasnik Brčko Distrikta broj 29/08) kao i prostorni plan Brčko distrikta BiH, za plansko razdoblje 2007.-2017. godina.

Prepreke:

- definicijom poljoprivrednog zemljišta kroz ciljeve Prostornog plana nije definirano poticanje zaštite zemljišta od otpada animalnog porijekla kao ni zbrinjavanje poljoprivredne biomase
- izgradnja na poljoprivrednom zemljištu ne definira izgradnju objekata za sakupljanje poljoprivredne mase (posebno stajskog gnoja) niti potrebnu prateću infrastrukturu
- Prostorni plan promovira korištenje obnovljivih izvora energije i projektiranje objekata na osnovu bioklimatskih arhitektonskih pravila, ali ne definira niti promovira izgradnju objekata za proizvodnju energije iz poljoprivredne biomase

Strateški plan razvoja Brčko Distrikta

Strateški plan razvoja Brčko Distrikta za razdoblje od 2008. do 2012. godine zasnovan je na promjeni svojine (odluka na prirodno bogatstvo u koje spada zemljište, da se oslobode sitnovlasničke svojine, naglasak na izgradnju suvremenog korporativnog vlasništva i upravljanja). Dobra svojina najveće je prirodno bogatstvo.

Cilj Strategije Brčko Distrikta je u stvaranju lokalnih mreža kao novog izraza prostorno-ekonomskog integriranja, mogućnosti nerazvijenih u pokretanju raspoloživih neiskorištenih resursa i povećanju produktivnosti u poljoprivredi kao i razvoju prehrambenog sektora.

Misao vodilja kroz stvaranje Strategije bila je razviti misao o veličini pritiska otvorenog tržišta i promjenama koje je potrebno ostvariti da bi mu se odolilo.

Na nivou Brčko Distrikta postoji Zakon o prostornom planiranju i građenju, (Službeni glasnik Brčko Distrikta broj 29/08). Prostorni plan Distrikta nije dostupan.

Prepreke:

- U okviru strateškog plana razvoja Distrikta nije definirano pitanje poljoprivredne biomase, a time nema ni povezanosti s energetskektorom, kao ni definiranja proizvodnje električne ili toplinske energije iz poljoprivredne biomase;
- nedovoljno obrađeno pitanje podrške ruralnom razvoju;
- usitnjeni posjedi, a poljoprivredna proizvodnja sitnovlasnička;
- neriješeni vlasnički odnosi nad zemljištem;
- nedovoljno razvijen sustav za navodnjavanje zemljišta kao i dotrajala postojeća oprema;
- neadekvatno riješeno zbrinjavanje otpada (nema deponija, spalionica, kafilerija; otpad se razmatra samo kao komunalni problem, a ne i kao potencijalno iskoristiv za proizvodnju energije);
- ne postoji monitoring vrste i količine nastalog otpada, posebno biomase;
- OIE nisu obuhvaćeni razvojnim strategijama i drugim dokumentima;
- nepostojanje zakona o OIE.

4. PREPORUKE

Nastavno na rezultate analiza dostupnih prostorno-planskih, strateških i drugih relevantnih dokumenata i uočene prepreke za razvoj projekata korištenja poljoprivredne biomase u energetske svrhe, u ovom poglavlju daju se relevantne preporuke.

4.1. Posavina – Republika Hrvatska

4.1.1. Vukovarsko-srijemska županija

Za planiranje pogona koji koriste poljoprivrednu biomasu kao obnovljivi izvor energije za dobivanje bioplina i biogoriva, preporuča se unijeti sljedeće smjernice u tekstualni dio PPVSŽ, nastavno na čl. 28.

I. Preporuke u domeni prostornog planiranja

a) Namjena površina i funkcionalni smještaj objekata za proizvodnju bioplina:

- izvan građevinskog područja naselja na mjestu nastanka izvora u funkciji poljoprivredne proizvodnje (npr. farme, sušare, plastenici u poljoprivredi, proizvodnja ulja) s ciljem ostvarivanja komplementarnosti aktivnosti
- unutar gospodarske zone, ovisno o njezinim specifičnostima, kada se proizvedena toplinska energija ili dio nje koristi u proizvodnom procesu na lokaciji (npr. prehrambena industrija, klaonice, ciglana, industrijski proizvodni pogoni) ili se distribuira na području do 1,5 km od lokacije
- Obavezno osigurati zbrinjavanje digestata prema važećem zakonskom okviru.

b) Namjena površina i funkcionalni smještaj objekata za proizvodnju biogoriva:

- postrojenja za proizvodnju biogoriva povoljno je smjestiti unutar gospodarskih i industrijskih zona, u blizini većih transportnih središta, terminala i luka
- postrojenja za proizvodnju biogoriva nisu nužno smještena uz izvor biomase, a na lokaciji je potrebno osigurati dovoljnu površinu za skladištenje sirovine

c) Potrebne analize tehničkih, okolišnih i prostornih karakteristika:

- za lokaciju treba definirati: udaljenost od naselja i druge utjecaje na stanovništvo, način priključenja na prometne površine i opterećenost pristupnih putova, uvjete priključenja na energetska mrežu (elektroenergetsku, plinsku ili toplinarstvo), sanitarne uvjete, utjecaj zahvata na okoliš i prirodu, oblikovanje u skladu s karakteristikama krajobrazu, kulturno-povijesnu baštinu i arheološka nalazišta, zaštitu od požara, zaštitu na radu.
- najvažniji aspekt je mogućnost povezivanja na energetska infrastrukturu – elektroenergetsku, toplinarstvo, plinski sustav. Potrebno je definiranje naponskih razina i koridora za velike sustave (tražiti mišljenje HEP OPS-a), na razini lokalne mreže za manje sustave (mišljenje HEP ODS-a), u plinskom transportnom (Plinacro) ili lokalnom distributivnom sustavu (lokalni distributer plina) ili u sustavu područnog daljinskog grijanja (lokalni opskrbljivač). Ovaj

aspekt planiranja je najveće složenosti i može imati značajne troškove u razvoju projekta.

II. Preporuke u domeni općih i strateških odrednica:

- izrada strateškog dokumenta koji bi definirao potreban okvir za djelovanje javnog i privatnog sektora u pogledu korištenja obnovljivih izvora energije
- značajnije uključivanje lokalne i regionalne samouprave u promoviranje mogućnosti korištenja poljoprivredne biomase u energetske svrhe i pokretanje projekata energetskog iskorištavanja ostataka poljoprivredne biomase
- izrada i uspostava baze podataka županijskog potencijala poljoprivredne biomase kao obnovljivog izvora energije za dobivanje bioplina i biogoriva uzevši u obzir postojeću "Studiju poljoprivrednog tržišta za područje Posavine"
- pogodovati iskorištavanju toplinske energije iz kogeneracijskog procesa u blizini lokacije
- osuvremenjivanje poljoprivredne proizvodnje, uključujući i sustavno praćenje kakvoće tla i izradu planova gnojidbe u cilju održavanja/poboljšanja kvalitete poljoprivrednih tala, i poboljšanje međusektorske integracije za proizvodnju bioplina i biogoriva
- sređivanje zemljišnih knjiga i legalizacija nekretnina na poljoprivrednim površinama

Imajući u vidu skoro pristupanje Republike Hrvatske Europskoj Uniji te obvezu usklađivanja nacionalnog zakonodavstva s onim europskim, preporuča se razmotriti i sljedeće preporuke:

- definirati raspoloživo zemljište za energetske nasade usklađeno s ostalim potrebama zajednice
- predvidjeti centralizirane sustave za grijanje i hlađenje na OIE

4.2. Posavina – Bosna i Hercegovina

Nastavno na opće prepreke navedene u poglavlju 3.2., a koje ujedno značajno utječu i na razvoj projekata korištenja poljoprivredne biomase u energetske svrhe, utvrđene su sljedeće preporuke za pojedine općine/županiju/distrikt.

4.2.1. Općina Domaljevac-Šamac

I. Preporuke u domeni prostornog planiranja

- definirati uvjete za izgradnju postrojenja za proizvodnju bioplina i biogoriva u građevinskim područjima
- definirati uvjete za izgradnju postrojenja za proizvodnju bioplina i biogoriva izvan građevinskih područja, uz izgradnju prateće infrastrukture, pri čemu je neophodno poštovati granice postojećih eko-zona i zaštićenih područja

II. Preporuke u domeni općih i strateških odrednica:

- poticati povezivanje poljoprivrednih proizvođača u udruženja ili zadruge u svrhu povećanja obima proizvodnje i uvođenja novih tehnologija

-
- poticati dodatnim financijskim sredstvima primarne proizvođače kao i potencijalne prehrambene prerađivače

4.2.2. Općina Odžak

I. Preporuke u domeni prostornog planiranja

- u prostornim planovima osigurati održivo korištenje prostora, prije svega zemljišta na temelju sektorskih i međusektorskih analiza
- u prostornim planovima predvidjeti koridore za odgovarajuću infrastrukturu, pristupne putove, odvodnju i zaštitu voda, ali prije svega energetske infrastrukturu na lokalnoj razini
- u prostornim planovima definirati uvjete za funkcionalni smještaj postrojenja za bioplina i pritom navesti potrebne analize tehničkih, okolišnih i prostornih karakteristika (vidi 4.1.1.)
- dostupne površine za gradnju kao i lokalno raspoloživi resursi upućuju na razvoj manjih postrojenja

II. Preporuke u domeni općih i strateških odrednica su kako slijedi:

- izraditi procjenu potencijala za energetske iskorištavanje ostataka iz poljoprivrede te sukladno rezultatima i djelovati
- po zadovoljenju potreba za proizvodnjom hrane, poticati uzgoj relevantnih poljoprivrednih kultura za proizvodnju biogoriva u skladu s kriterijima održivosti prema Direktivi 2009/28/EZ
- izraditi i uspostaviti baze podataka općinskog potencijala poljoprivredne biomase kao obnovljivog izvora energije za dobivanje bioplina i biogoriva uzevši u obzir postojeću "Studiju poljoprivrednog tržišta za područje Posavine"
- prilikom izrade budućih razvojnih i drugih dokumenata primijeniti multidisciplinarni pristup koji obuhvaća poveznice između sektora energetike, poljoprivrede i zaštite okoliša
- poticati udruživanje primarnih poljoprivrednih proizvođača u cilju nadilaženja problema nedovoljnih financijskih sredstava potrebnih za financiranje procesa koji dovode do dodane vrijednosti
- poticati iskorištavanje mogućnosti financiranja iz međunarodnih predpristupnih i pristupnih fondova u cilju razvoja i provedbu projekata korištenja poljoprivredne biomase u energetske svrhe, a koji bi primarno obuhvaćali izgradnju sustava i institucionalnih kapaciteta za potporu razvoju poduzetništva i poljoprivrede, podizanje svijesti stanovništva u pogledu iskorištavanja poljoprivredne biomase, aktivnosti vezane uz poboljšanje stanja poljoprivredne proizvodnje kao temelja za osiguravanje stabilne i dugoročne opskrbe sirovinom za proizvodnju bioplina i biogoriva te izgradnju neophodne prateće infrastrukture itd.

4.2.3. Općina Orašje

I. Preporuke u domeni prostornog planiranja

- u prostornim planovima osigurati održivo korištenje prostora, prije svega zemljišta na temelju sektorskih i međusektorskih analiza
- u prostornim planovima predvidjeti koridore za odgovarajuću infrastrukturu, pristupne putove, odvodnju i zaštitu voda, ali prije svega energetske infrastrukturu na lokalnoj razini
- u prostornim planovima definirati uvjete za funkcionalni smještaj postrojenja za bioplin i pritom navesti potrebne analize tehničkih, okolišnih i prostornih karakteristika (vidi 4.1.1.)

II. Uzimajući u obzir ciljeve zacrtane Integriranom strategijom Općine, nastavno na potonje, preporuke u domeni općih i strateških odrednica su kako slijedi:

- staviti u funkciju neobrađene raspoložive poljoprivredne površine s ciljem, između ostalog, i veće dostupnosti sirovine za proizvodnju bioplina i biogoriva
- po zadovoljenju potrebe za proizvodnjom hrane, poticati uzgoj relevantnih poljoprivrednih kultura za proizvodnju biogoriva u skladu s kriterijima održivosti prema Direktivi 2009/28/EZ
- izraditi i uspostaviti baze podataka općinskog potencijala poljoprivredne biomase kao obnovljivog izvora energije za dobivanje bioplina i biogoriva uzevši u obzir postojeću "Studiju poljoprivrednog tržišta za područje Posavine"
- izraditi procjenu potencijala za energetske iskorištavanje ostataka iz voćarstva te sukladno rezultatima djelovati u cilju optimalnog gospodarenja voćnjacima
- prilikom izrade Integriranom strategijom već definiranih razvojnih i drugih dokumenata (npr. Strategija razvoja sektora poljoprivrede) primijeniti multidisciplinarni pristup koji obuhvaća poveznice između sektora energetike, poljoprivrede i zaštite okoliša
- prilikom izrade nove Integrirane strategije Općine, detaljnije obraditi segment mogućeg korištenja poljoprivredne biomase u energetske svrhe odnosno također primijeniti multidisciplinarni pristup koji obuhvaća poveznice između sektora energetike, poljoprivrede i zaštite okoliša
- poticati udruživanje primarnih poljoprivrednih proizvođača u cilju nadilaženja problema nedovoljnih financijskih sredstava potrebnih za financiranje procesa koji dovode do dodane vrijednosti
- poticati iskorištavanje mogućnosti financiranja iz međunarodnih predpristupnih i pristupnih fondova u cilju razvoja i provedbu projekata korištenja poljoprivredne biomase u energetske svrhe, a koji bi primarno obuhvaćali izgradnju sustava i institucionalnih kapaciteta za potporu razvoju poduzetništva i poljoprivrede, podizanje svijesti stanovništva u pogledu iskorištavanja poljoprivredne biomase, aktivnosti vezane uz poboljšanje stanja poljoprivredne proizvodnje kao temelja za osiguravanje stabilne i dugoročne opskrbe sirovinom za proizvodnju bioplina i biogoriva te izgradnju neophodne prateće infrastrukture itd.

4.2.4. Općina Šamac

I. Preporuke u domeni prostornog planiranja

- izraditi prostorno-plansku dokumentaciju, s posebnim naglaskom na unapređenje i održivo iskorištavanje poljoprivrednog zemljišta i drugih resursa i kapaciteta u okviru same lokalne zajednice

II. Preporuke u domeni općih i strateških odrednica su kako slijedi:

- povezati strategiju razvoja općine s energetske sektorom u pogledu iskorištavanja poljoprivredne biomase uz uspostavljanje neophodne prateće infrastrukture
- izrada i implementacija projekata ulaganja u postrojenja za iskorištavanje poljoprivredne biomase
- rast poljoprivredne proizvodnje u obimu u svrhu povećanja proizvodnje biomase;
- uvođenje novih tehnologija u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji i stimulacija ulaganja u razvoj tehnologije
- zaštita okoliša pravilnim zbrinjavanjem otpada animalnog porijekla
- uspostavljanje sustava za monitoring proizvodnje i gospodarenja poljoprivrednom biomasom
- implementacija projekata za neškodljivo uklanjanje i iskorištavanje otpada animalnog porijekla
- organizirati formiranje udruženja, zadruga i drugih organizacijskih oblika poljoprivrednih proizvođača i prateće industrije
- vršiti edukaciju i prekvalifikaciju postojećih kadrova u skladu s potrebama lokalne zajednice, te zapošljavanje manje kvalificirane radne snage
- iskoristiti raspoloživa financijska sredstva iz fondova općine, entiteta i države kroz izradu i realizaciju projekata s tematikom zbrinjavanja i iskorištavanja poljoprivredne biomase
- raditi na podizanju svijesti stanovništva u pogledu zaštite okoliša i iskorištavanja biomase

4.2.5. Distrikt Brčko

I. Preporuke u domeni prostornog planiranja

- promovirati korištenje poljoprivredne biomase
- predvidjeti izgradnju postrojenja za bioplin i biogoriva
- prostornim planom predvidjeti povezivanje energije proizvedene iz poljoprivredne biomase sa sustavom elektrodistribucije

II. Preporuke u domeni općih i strateških odrednica su kako slijedi:

- izraditi prostorno-plansku dokumentaciju, s posebnim naglaskom na unapređenje i održivo iskorištavanje poljoprivrednog zemljišta i drugih resursa
- izraditi plan upravljanja poljoprivrednom biomasom, uz uspostavljanje neophodne prateće infrastrukture i poboljšati energetske efikasnost korištenjem poljoprivredne biomase za proizvodnju energije
- formirati informacijsku bazu o postojećim resursima i njihovom iskorištavanju, te napretku provođenja pojedinih mjera za unapređenje regije

-
- unaprijediti segment neškodljivog uklanjanja otpada animalnog porijekla
 - raditi na unapređenju formiranja zadruge, udruženja i drugih organizacijskih oblika poljoprivrednih proizvođača i prateće industrije
 - obnoviti proizvodnju i modernizirati tehnologiju u postojećim prehrambenim prerađivačkim poduzećima, kroz poticanje ulaganja i povoljne kredite općina i komercijalnih banaka
 - raditi na školovanju novih i prekvalifikaciji postojećih kadrova u skladu s potrebama regije, te zapošljavanju manje kvalificirane radne snage, posebno kada je u pitanju upravljanje i iskorištavanje poljoprivredne i druge biomase
 - iskoristiti raspoloživa financijska sredstva iz fondova općine, entiteta/županije i države kroz izradu i realizaciju projekata s tematikom iskorištavanja poljoprivredne biomase
 - raditi na podizanju svijesti stanovništva u pogledu zaštite okoliša i iskorištavanja poljoprivredne biomase

Nastavak suradnje između jedinica lokalne uprave također predstavlja jednu od izuzetno važnih preporuka koja se treba provoditi kontinuirano i nakon završetka projekta, od strane svih općina/distrikta/županije iz promatranog područja, a koja ne zahtijeva značajna financijska sredstva.

U nastavku u tablici 1 prikazuje se cjeloviti okvir za provedbu preporuka koji, osim definiranih preporuka, obuhvaća i popis pojedinih institucija nadležnih za provedbu, vremenski okvir te moguće izvore financiranja.

Tablica 1: Cjeloviti okvir za provedbu predloženih preporuka

PREPORUKA	INSTITUCIJA NADLEŽNA ZA PROVEDBU	VREMENSKI ROK ZA PROVEDBU	MOGUĆI IZVORI FINANCIRANJA
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA			
Uključivanje dodatnih smjernica u tekstualni dio PP VSŽ vezano uz namjenu površina i funkcionalni smještaj objekata za proizvodnju bioplina i biogoriva te potrebnih analiza tehničkih, okolišnih i prostornih karakteristika	Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša u suradnji s Upravnim odjelom za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj te Upravnim odjelom za gospodarstvo	Do kraja 2013. godine	Županijski proračun
Izrada strateškog dokumenta koji bi definirao potreban okvir za djelovanje javnog i privatnog sektora u pogledu korištenja obnovljivih izvora energije	Upravni odjel za gospodarstvo, Agencija za razvoj Vukovarsko-srijemske županije HRAST	Do kraja 2013. godine	Županijski proračun
Značajnije uključivanje lokalne i regionalne samouprave u promoviranje mogućnosti korištenja poljoprivredne biomase u energetske svrhe i pokretanje projekata energetskog iskorištavanja ostataka poljoprivredne biomase	Upravni odjel za gospodarstvo, Agencija za razvoj Vukovarsko-srijemske županije HRAST, Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj	Do kraja 2013. godine	Županijski proračun
Izrada i uspostava baze podataka županijskog	Upravni odjel za	Do kraja 2013.	Županijski proračun

potencijala poljoprivredne biomase kao obnovljivog izvora energije za dobivanje bioplina i biogoriva uzevši u obzir postojeću "Studiju poljoprivrednog tržišta za područje Posavine"	poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj	godine	
Pogodovati iskorištavanju toplinske energije iz kogeneracijskog procesa u blizini lokacije	Upravni odjel za gospodarstvo	Do kraja 2013. godine	Županijski proračun, Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost i međunarodni fondovi
Osvremenjivanje poljoprivredne proizvodnje, uključujući i sustavno praćenje kakvoće tla i izradu planova gnojidbe u cilju održavanja/poboljšanja kvalitete poljoprivrednih tala, i poboljšanje međusektorske integracije za proizvodnju bioplina i biogoriva	Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj	Do kraja 2013. godine	Županijski proračun i međunarodni fondovi
Sređivanje zemljišnih knjiga i legalizacija nekretnina na poljoprivrednim površinama	Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša u suradnji s Upravnim odjelom za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj	Do kraja 2013. godine	Županijski proračun i domaći i međunarodni fondovi
Definirati raspoloživo zemljište za energetske nasade usklađeno s ostalim potrebama zajednice	Upravni odjel za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj	Do kraja 2013. godine	Županijski proračun
Predvidjeti centralizirane sustave za grijanje i hlađenje na OIE	Upravni odjel za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu	Do kraja 2013. godine	Županijski proračun

	okoliša i Jedinice lokalne samouprave		
ORAŠJE			
U prostornim planovima osigurati održivo korištenje prostora, prije svega zemljišta na temelju sektorskih i međusektorskih analiza	Općina Orašje – Služba za prostorno planiranje i imovinsko - pravne poslove	2014. godina	Općinski proračun
U prostornim planovima predvidjeti koridore za odgovarajuću infrastrukturu, pristupne putove, odvodnju i zaštitu voda, ali prije svega energetske infrastrukturu na lokalnoj razini	Općina Orašje – Služba za prostorno planiranje i imovinsko - pravne poslove	2014. godina	Općinski proračun
U prostornim planovima definirati uvjete za funkcionalni smještaj postrojenja za bioplina i pritom navesti potrebne analize tehničkih, okolišnih i prostornih karakteristika	Općina Orašje – Služba za prostorno planiranje i imovinsko - pravne poslove	2014. godina	Općinski proračun
Staviti u funkciju neobrađene raspoložive poljoprivredne površine s ciljem, između ostalog, i veće dostupnosti sirovine za proizvodnju bioplina i biogoriva	Općina Orašje – Služba za gospodarstvo i infrastrukturu Županija Posavska – Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	2015. godina	Županijski proračun Općinski proračun
Po zadovoljenju potrebe za proizvodnjom hrane, poticati uzgoj relevantnih poljoprivrednih kultura za proizvodnju biogoriva u skladu s kriterijima održivosti	Županija Posavska – Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	2015. godina	Županijski proračun

prema Direktivi 2009/28/EZ			
Izraditi i uspostaviti baze podataka općinskog potencijala poljoprivredne biomase kao obnovljivog izvora energije za dobivanje bioplina i biogoriva uzevši u obzir postojeću "Studiju poljoprivrednog tržišta za područje Posavine"	Općina Orašje – Služba za gospodarstvo i infrastrukturu	2013. godina	Općinski proračun
Izraditi procjenu potencijala za energetske iskoristavanje ostataka iz voćarstva te sukladno rezultatima djelovati u cilju optimalnog gospodarenja voćnjacima	Općina Orašje – Služba za gospodarstvo i infrastrukturu Županija Posavska – Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	2013. godina	Općinski proračun
Prilikom izrade Integriranom strategijom već definiranih razvojnih i drugih dokumenata (npr. Strategija razvoja sektora poljoprivrede) primijeniti multidisciplinarni pristup koji obuhvaća poveznice između sektora energetike, poljoprivrede i zaštite okoliša	Općina Orašje – Općinski razvojni tim	2015. godina	Općinski proračun
Prilikom izrade nove Integrirane strategije Općine, detaljnije obraditi segment mogućeg korištenja poljoprivredne biomase u energetske svrhe odnosno također primijeniti multidisciplinarni pristup koji obuhvaća poveznice između sektora energetike, poljoprivrede i zaštite okoliša	Općina Orašje – Općinski razvojni tim	2015. godina	Općinski proračun

Poticati udruživanje primarnih poljoprivrednih proizvođača u cilju nadilaženja problema nedovoljnih finansijskih sredstava potrebnih za financiranje procesa koji dovode do dodane vrijednosti	Općina Orašje – Centar za poduzetništvo općine Orašje	2013. godina	Općinski proračun
Poticanje iskorištavanja mogućnosti financiranja iz međunarodnih predpristupnih i pristupnih fondova u cilju razvoja i provedbu projekata korištenja poljoprivredne biomase u energetske svrhe	Općina Orašje – Centar za poduzetništvo općine Orašje	2013. godina	Općinski proračun
ODŽAK			
U prostornim planovima osigurati održivo korištenje prostora, prije svega zemljišta na temelju sektorskih i međusektorskih analiza	Općinska Služba za prostorno uređenje i katastar nekretnina i Služba za gospodarstvo i LER	2013. - 2015.	Proračun Općine, nadležna Kantonalna i Federalna ministarstva
U prostornim planovima predvidjeti koridore za odgovarajuću infrastrukturu, pristupne puteve, odvodnju i zaštitu voda, ali prije svega energetske infrastrukturu na lokalnoj razini	Općinska Služba za prostorno uređenje i katastar nekretnina i Služba za gospodarstvo i LER	2013. - 2015.	Proračun Općine, nadležna Kantonalna i Federalna ministarstva
U prostornim planovima definirati uvjete za funkcionalni smještaj postrojenja za bioplin i pritom navesti potrebne analize tehničkih, okolišnih i prostornih karakteristika	Općinska Služba za prostorno uređenje i katastar nekretnina i Služba za gospodarstvo i LER	2013. - 2015.	Proračun Općine, nadležna Kantonalna i Federalna ministarstva
Izraditi procjenu potencijala za energetske iskorištavanje ostataka iz poljoprivrede te sukladno	Općinska Služba za	2013. - 2014.	Proračun Općine, nadležna Kantonalna i Federalna

rezultatima i djelovati	gospodarstvo i LER		ministarstva
Po zadovoljenju potrebe za proizvodnjom hrane, poticati uzgoj relevantnih poljoprivrednih kultura za proizvodnju biogoriva u skladu s kriterijima održivosti prema Direktivi 2009/28/EZ	Općina u suradnji s višim razinama vlasti	kontinuirano	Proračun Općine, nadležna Kantonalna i Federalna ministarstva
Izraditi i uspostaviti baze podataka općinskog potencijala poljoprivredne biomase kao obnovljivog izvora energije za dobivanje bioplina i biogoriva uzevši u obzir postojeću "Studiju poljoprivrednog tržišta za područje Posavine"	Općinska Služba za gospodarstvo i LER	2013. - 2014.	Proračun Općine, nadležna Kantonalna i Federalna ministarstva
Prilikom izrade budućih razvojnih i drugih dokumenata primijeniti multidisciplinarni pristup koji obuhvaća poveznice između sektora energetike, poljoprivrede i zaštite okoliša	Općina u suradnji s višim razinama vlasti	kontinuirano	Proračun Općine, nadležna Kantonalna i Federalna ministarstva
Poticati udruživanje primarnih poljoprivrednih proizvođača u cilju nadilaženja problema nedovoljnih financijskih sredstava potrebnih za financiranje procesa koji dovode do dodane vrijednosti	Općina i zainteresirani subjekti	kontinuirano	Proračun Općine, nadležna Kantonalna i Federalna ministarstva
Poticanje iskorištavanja mogućnosti financiranja iz međunarodnih predpristupnih i pristupnih fondova u cilju razvoja i provedbu projekata korištenja poljoprivredne biomase u energetske svrhe	Općina i zainteresirani subjekti	kontinuirano	Proračun Općine, nadležna Kantonalna i Federalna ministarstva, međunarodni fondovi

DOMALJEVAC-ŠAMAC			
U prostornom planu definirati uvjete za izgradnju postrojenja za proizvodnju bioplina i biogoriva u građevinskim područjima, a i izvan građevinskih područja, uz izgradnju prateće infrastrukture, pri čemu je neophodno poštovati granice postojećih eko-zona i zaštićenih područja	Služba za pravne poslove, urbanizam i katastar	Do kraja 2013. godine	Općina Domaljevac Posavski kanton
Poticati povezivanje poljoprivrednih proizvođača u udruženja ili zadruge u svrhu povećanja obima proizvodnje i uvođenja novih tehnologija	Odjeljenje za poljoprivredu u općini	Do kraja 2013. godine	Općina Domaljevac
Poticati dodatnim financijskim sredstvima primarne proizvođače kao i potencijalne prehrambene prerađivače	Odjeljenje za poljoprivredu u općini	Do kraja 2013. godine	Općina Domaljevac
Zaštita okoliša pravilnim zbrinjavanjem otpada animalnog porijekla kao i implementacija projekata za neškodljivo uklanjanje i iskorištavanje otpada animalnog porijekla	Služba za civilne poslove	Do kraja 2015. godine	Općina Domaljevac

ŠAMAC			
Izraditi prostorno-plansku dokumentaciju s posebnim naglaskom na unapređenje i održivo iskorištavanje poljoprivrednog zemljišta i drugih resursa i kapaciteta u okviru same lokalne zajednice	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove	Do kraja 2013. godine	Općina Šamac
Povezati strategiju razvoja općine s energetske sektorom u pogledu iskorištavanja poljoprivredne biomase, uz uspostavljanje neophodne prateće infrastrukture kao i izrada i implementacija projekata ulaganja u postrojenja za iskorištavanje poljoprivredne biomase	Služba za lokalni ekonomski razvoj	Do kraja 2015. godine	Općina Šamac
Rast poljoprivredne proizvodnje u obimu u svrhu povećanja proizvodnje biomase uvođenjem novih tehnologija u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji i stimulacija ulaganja u razvoj tehnologije	Služba za lokalni ekonomski razvoj	Do kraja 2014. godine	Općina Šamac
Uspostavljanje sustava za monitoring proizvodnje i upravljanje poljoprivrednom biomasom	Služba za lokalni ekonomski razvoj	Do kraja 2013. godine	Općina Šamac
Zaštita okoliša pravilnim zbrinjavanjem otpada animalnog porijekla kao i implementacija projekata za neškodljivo uklanjanje i iskorištavanje otpada animalnog porijekla	Odjeljenje za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove	Do kraja 2015. godine	Općina Šamac, Fond za zaštitu životne sredine
Organizirati formiranje udruženja, zadruga i drugih organizacijskih oblika poljoprivrednih proizvođača i	Poljoprivredni proizvođači na nivou općine i entiteta	Sredinom 2013. godine	Udruženje poljoprivrednih proizvođača, općina Šamac

prateće industrije			
Vršiti edukaciju i prekvalifikaciju postojećih kadrova u skladu s potrebama lokalne zajednice, te zapošljavanju manje kvalificirane radne snage	Služba za lokalni ekonomski razvoj, Srednjoškolski centar	Do kraja 2018.godine	Općina Šamac
Raditi na podizanju svijesti stanovništva u pogledu zaštite okoliša i iskorištavanja biomase	Općina, škole, vrtići	Od 2013. godine pa konstantno	Općina Šamac, škole i vrtići
BRČKO DISTRIKT			
Izraditi prostorno-plansku dokumentaciju, s posebnim naglaskom na unapređenje i održivo iskorištavanje poljoprivrednog zemljišta i drugih resursa te promovirati korištenje poljoprivredne biomase	Prostorno planiranje i imovinsko pravni poslovi, Prostorno planiranje, urbanizam i zaštita okoline	Od 2013. godine pa konstantno	Vlada Brčko Distrikta
Predvidjeti izgradnju postrojenja za bioplin i biogoriva	Prostorno planiranje i imovinsko pravni poslovi, Prostorno planiranje, urbanizam i zaštita okoline	Od 2013. godine pa konstantno	Vlada Brčko Distrikta
Izraditi plan upravljanja poljoprivrednom biomasom, uz uspostavljanje neophodne prateće infrastrukture, i poboljšati energetske efikasnost korištenjem poljoprivredne biomase za proizvodnju energije	Prostorno planiranje i imovinsko pravni poslovi, Prostorno planiranje, urbanizam i zaštita okoline	Od 2013. godine pa konstantno	Vlada Brčko Distrikta
Izraditi informacijsku bazu o postojećim resursima i	Vlada Brčko Distrikta	Do 2014.godine	Vlada Brčko Distrikta

njihovom iskorištavanju, te napretku provođenja pojedinih mjera za unapređenje regije			
Unaprijediti segment neškodljivog uklanjanja otpada animalnog porijekla	Prostorno planiranje, urbanizam i zaštita okoline	2014. godina	Vlada Brčko Distrikta
Raditi na unapređenju formiranja zadruga, udruženja i drugih organizacijskih oblika poljoprivrednih proizvođača i prateće industrije	Udruženje poljoprivrednih proizvođača	2014. godina	Vlada Brčko Distrikta
Obnoviti proizvodnju i modernizirati tehnologiju u postojećim prehrambenim prerađivačkim poduzećima, kroz poticanje ulaganja i povoljne kredite općina i komercijalnih banaka	Vlada Brčko Distrikta	Do 2017.godine	Vlada Brčko Distrikta
Raditi na školovanju novih i prekvalifikaciji postojećih kadrova u skladu s potrebama regije, te zapošljavanju manje kvalificirane radne snage, posebno kada je u pitanju upravljanje i iskorištavanje poljoprivredne i druge biomase	Vlada Brčko Distrikta Srednjoškolski centar Visoko obrazovanje	Do 2020.godine	Vlada Brčko Distrikta
Iskoristiti raspoloživa financijska sredstva iz fondova općine, entiteta/županije i države kroz izradu i realizaciju projekata s tematikom iskorištavanja poljoprivredne biomase	Vlada Brčko Distrikta	2013 - 2017.	Vlada Brčko Distrikta
Raditi na podizanju svijesti stanovništva u pogledu zaštite okoliša i iskorištavanja poljoprivredne biomase	Vlada Brčko Distrikta Srednjoškolski centar, Osnovno obrazovanje, Vrtići	2017. godina	Vlada Brčko Distrikta

5. ZAKLJUČAK

Provedenim analizama uočeno je vrlo slično stanje sektora poljoprivrede za sve općine/distrikt bosanske Posavine odnosno utvrđene su vrlo slične prepreke za razvoj projekata korištenja poljoprivredne biomase u energetske svrhe. S tim u svezi, i niz preporuka za područje bosanske Posavine su identične ili slične. Vukovarsko-srijemska županija jedina je jedinica lokalne uprave u promatranom području koja već ima iskustva s projektima korištenja poljoprivredne biomase u energetske svrhe, kako u proizvodnji bioplina, tako i u proizvodnji biogoriva.

Prema podacima iz tablice 1 vidljivo je da je za Vukovarsko-srijemsku županiju procijenjena vremenska dinamika za provedbu svih preporuka do kraja 2013. godine te da se većina financijskih sredstava može namaknuti iz županijskog proračuna. Za općinu Orašje, razdoblje provedbe preporuka procjenjuje se od 2013.-2015. godine, a izvor financiranja također najvećim dijelom može biti općinski proračun. Za općinu Odžak pretpostavljeno je da će se provedba preporuka izvršiti u razdoblju od 2013.-2015. godine, a neke da će se kontinuirano provoditi od 2013. godine. Najznačajniji izvor financijskih sredstava pretpostavlja se proračun općine te nadležna kantonalna i federalna ministarstva. Slično kao za Vukovarsko-srijemsku županiju, i za općinu Domaljevac-Šamac pretpostavljeno razdoblje provedbe najvećeg dijela preporuka je do kraja 2013. godine, a većina financijskih sredstava može namaknuti iz općinskog proračuna. Za općinu Šamac pretpostavljeno je da će se provedba preporuka najvećim dijelom izvršiti u razdoblju od 2013.-2015. godine. Najznačajniji izvor financijskih sredstava pretpostavlja se proračun same općine. Provedba preporuka koje se odnose na Distrikt Brčko pretpostavlja se za razdoblje od 2013.-2020. godine, a kao izvor financiranja navodi se Vlada Brčko Distrikta.

Uzevši u obzir sve navedeno, ovaj Zajednički akcijski plan za područje Posavine sadržava sve potrebne elemente te predstavlja korisnu podlogu jedinicama lokalne uprave u njihovom radu. Nastavkom konstruktivne suradnje između jedinica lokalne uprave koja je ostvarena tijekom provedbe ovog projekta, moguć je daljnji napredak vezano za razvoj projekata korištenja poljoprivredne biomase u energetske svrhe u regiji te za pojačanje/povećanje pozitivnih utjecaja dobrog planiranja i odlučivanja. S obzirom na postojeće iskustvo i procijenjenu dinamiku za provedbu preporuka, Vukovarsko-srijemska županija može predstavljati voditelja već spomenutih lokalnih partnera.

www.abcde-posavina.org

Ovaj projekt zajednički provode:

Energetski Institut Hrvatske Poljoprivrede
Institut za genetičke resurse Univerziteta u Banjoj Luci

Partneri:

Općina Dubrava - Dubrava, Općina Čučin - Brestovo, Općina Črešnjevo - Črešnjevo, Općina Ljetoševac - Štambec, Općina Ljetoševac - Štambec, Općina Črešnjevo